

Sygn. akt IV U 463/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewiczka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2015r. w S.

odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 20 marca 2014 r. Nr (...)

w sprawie M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. N. prawo do emerytury od dnia 30 kwietnia 2015r. ;

II. w pozostałej części oddala odwołanie;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz M. N. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 463/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2014 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił M. N. prawa do emerytury, wskazując, że ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym – za pośrednictwem Zakładu – na dochody budżetu państwa, a także na dzień 1.01.1999 r. nie udowodnił wymaganego co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uznał okres 5 lat, 11 miesięcy i 3 dni, tj. okres zatrudnienia ubezpieczonego w PGR K. od 06.12.1989 r. do 31.03.1996 r. (decyzja z 20.03.2014 r., k. 133 a.e.).

W dniu 27 marca 2014 r. do organu rentowego wpłynęło pismo z Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w W. wraz z zaświadczeniem wykonywania przez ubezpieczonego M. N. pracy w szczególnych warunkach z dnia 24 marca 2014 r. (k. 134-135 a.e.).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy organ rentowy w dniu 9 kwietnia 2014 r. wydał decyzję, w której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ na dzień 01.01.1999 r. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a nadto jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE - za pośrednictwem Zakładu - na dochody budżetu państwa. Jako udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uznał 6 lat i 9 miesięcy, czyli okres od 06.02.1989 r. do 31.03.1996 r., z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich po 14.11.1991 r. (decyzja z 9.04.2014 r., k. 138 a.e.).

Od decyzji z dnia 20 marca 2014 r. odwołanie złożył ubezpieczony M. N., wnosząc o przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczony ukończył 60 lat, a nadto jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednak w dniu 31.03.2014 r. złożył wniosek do OFE o przekazanie zgromadzonych środków do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczony wniósł o zaliczenie okresu pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C., tj. 14 lat, 4 miesięcy i 25 dni, jako pracy w szczególnych warunkach (odwołanie, k. 1 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, a także w decyzji z dnia 09.04.2014 r. (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 2-3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 20 stycznia 2014 r. ubezpieczony M. N., ur. (...), wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 26 lat, 2 miesięcy i 6 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 25 lat, 5 miesięcy i 20 dni, a okresy nieskładkowe 8 miesięcy i 16 dni. Decyzją z dnia 09.04.2014 r. do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 6 lat i 9 miesięcy, tj. okres zatrudnienia w PGR K. od dnia 06.02.1989 r. do 31.03.1996 r. (z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich po 14.11.1991 r.). Z uwagi na fakt, iż ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE - za pośrednictwem Zakładu - na dochody budżetu państwa, a także wobec braku wymaganego ustawą co najmniej 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury (decyzja z 20.03.2014 r. – k. 133 a.e.; decyzja z 09.04.2014 r., k. 138 a.e.).

W okresie od 5 lipca 1975 r. do 31 stycznia 1989 r. ubezpieczony M. N. był zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C. na stanowisku kierowcy ciągnika, gdzie wykonywał prace w polu oraz prace w transporcie (świadcstwo pracy z dnia 31.01.1989 r., k. 32 akt osobowych ubezpieczonego oraz k. 8 a.e.). We wskazanym zakładzie pracy wnioskodawca zatrudniony był na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując czynności traktorzysty podczas prac polowych, a także prace transportowe, takie jak transport mleka („Po wsiach zbieraliśmy mleko z mleczarni i odwoziliśmy do zlewni, woziliśmy też serwatkę”, k. 30v a.s.), ziemniaków, zboża, żwiru do budowy dróg, drewna (z lasu do tartaku). Prace transportowe oraz prace w warsztacie przy naprawie ciągników (konserwacja sprzętu) ubezpieczony wykonywał w okresie zimowym, kiedy to nie było prac polowych. Prace rolnicze na polach u rolników trwały od wczesnej wiosny, czyli od marca, aż do listopada. M. N., będąc zatrudnionym w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C., pracę kierowcy ciągnika wykonywał stale (zeznania świadków: I. B., k. 8v-9 a.s. oraz J. S., k. 9v a.s.; zeznania ubezpieczonego M. N., k. 30-30v a.s.).

W trakcie pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C. ubezpieczony odbywał służbę wojską w okresie od 29.10.1975 r. do 13.10.1977 r. Przed służbą wojską wnioskodawca wykonywał pracę kierowcy ciągnika - traktorzysty, zaś po zakończeniu służby wrócił do tego samego zakładu pracy, na ww. stanowisko. Powrót do przedmiotowego zakładu pracy po odbyciu służby wojskowej nastąpił w ustawowym terminie (zeznania ubezpieczonego 30-30v a.s.; kopia

książeczki wojskowej, k. 5-6 a.e.; podanie, k. 9 akt osobowych ubezpieczonego; umowa o pracę z dnia 10.11.1977 r., k. 10 akt osobowych ubezpieczonego).

Ubezpieczony M. N. w dniu 30 stycznia 2014 r. ukończył 60-ty rok życia (okoliczność bezsporna).

W dniu 30 kwietnia 2015 r. ubezpieczony złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (wniosek, k. 21; pismo ZUS, k. 24).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań ubezpieczonego M. N. (k. 30-30v a.s.); zeznań świadków: I. B. (k. 8v-9 a.s.) i J. S. (k. 9 a.s.) oraz dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, aktach emerytalnych organu rentowego i aktach osobowych ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. N. w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art. 32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art. 27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z § 4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w ww. wieku, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek w dniu 30 stycznia 2014 r. oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy, wykazując 26 lat, 2 miesiące i 6 dni, w tym 25 lat, 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych oraz 8 miesięcy i 16 dni okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 09.04.2014 r. do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 6 lat i 9 miesięcy. Ubezpieczony wnosił o doliczenie do ww. stażu pracy okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C., tj. 14 lat, 4 miesięcy i 25 dni, gdzie wykonywał pracę kierowcy ciągnika.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, że w okresie od lipca 1975 r. do końca stycznia 1989 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako traktorzysta w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C.. Powyższe znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków I. B. (k. 8v-9 a.s.) i J. S. (k. 9 a.s.), którym Sąd dał wiarę w całości, bowiem są logiczne i spójne oraz znajdują potwierdzenie w zebranych w sprawie dokumentach, w szczególności w świadectwie pracy, umowach i angażach znajdujących się w aktach osobowych i aktach emerytalnych organu rentowego. Jak wynika ze świadectwa pracy z dnia 31.01.1989 r., ubezpieczony M. N. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C. pracował

w okresie od 5 lipca 1975 r. do 31 stycznia 1989 r., tj. 13 lat, 6 miesięcy i 27 dni, jako kierowca ciągnika. W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia, iż ubezpieczony będąc zatrudnionym w ww. zakładzie pracy wykonywał prace wskazane w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale VIII poz. 3, tj. prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Z twierdzeń ubezpieczonego, jak również z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego wynika, że w okresie od 29.10.1975 r. do 13.10.1977 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, po zakończeniu której podjął – w określonym ustawowo terminie – zatrudnienie w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C. na stanowisku kierowcy ciągnika. Jak wskazuje się w orzecznictwie, żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych, który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108; wyrok SN z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739; wyrok SA w Lublinie z dnia 1 sierpnia 2012 r., III AUa 612/12, LEX nr 1213866).

Wobec powyższego cały okres zatrudnienia M. N. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w C., tj. od dnia 5 lipca 1975 r. do 31 stycznia 1989 r., w tym również okres odbywania służby wojskowej, należało zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach. Co za tym idzie, po doliczeniu ww. okresu zatrudnienia w wymiarze 13 lat, 6 miesięcy i 27 dni, do okresu uwzględnionego przez organ rentowy (6 lat i 9 miesięcy), na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił wymagane ustawą co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jednym z warunków nabycia prawa do emerytury jest to, aby ubezpieczony nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli jest, żeby złożył odpowiednie oświadczenie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych o przekazaniu środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa. W odwołaniu ubezpieczony wskazał, że w dniu 31 marca 2014 r. złożył wniosek do OFE o przekazanie składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Niemniej jednak warunek określony w art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych spełniony jest wówczas, gdy ubezpieczony - będący członkiem otwartego funduszu emerytalnego - złoży wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w ramach otwartego funduszu emerytalnego na dochody budżetu państwa za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczony nie złożył ww. wniosku wraz z wnioskiem z dnia 20 stycznia 2014 r. o przyznanie prawa do emerytury (k. 1v a.e.), ani też nie wykazał, by wniosek taki został złożony przed dniem 30 kwietnia 2015 r. Jak wynika z akt sprawy, wniosek, o którym mowa w art. 184 ust. 2 ww. ustawy, został przez M. N. złożony do ZUS dopiero w dniu 30 kwietnia 2015 r. (data pieczęci ZUS na wniosku, k. 21; pismo ZUS z dnia 21 maja 2015 r., k. 24). Sąd miał przy tym na uwadze, że o dacie złożenia wniosku nie mogła decydować data wpisana przez ubezpieczonego w treści wniosku (tj. 29 kwietnia 2015 r.), skoro faktycznie ww. wniosek został wniesiony do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. dnia następnego (30 kwietnia 2015 r.), na co wskazuje data ujawniona na pieczęci ZUS. Przy tym brak było podstaw do przyjęcia, iż ww. wniosek został nadany przez ubezpieczonego za pośrednictwem operatora pocztowego. Co za tym idzie, ostatni warunek do uzyskania prawa do emerytury został spełniony przez ubezpieczonego w dniu 30 kwietnia 2015 r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. N. prawo do emerytury od dnia 30 kwietnia 2015 r., tj. od dnia złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Odwołanie w zakresie ustalenia prawa do emerytury od daty wcześniejszej jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 j.t.), zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.